

PIRMAS

VĖL SAPNUOJU DRAKONIŠKAI.

Ilgi sudėtingi sakiniai per miegus ateina lengviau, negu pabudus, o prieš pat pramerkiant akis mintyse išryškėja vienas žodis.

Mengkhenyass.

Ką tai reiškia?

Apsiverčiu, pro stumdomus langus krinta saulės spinduliai, tad sapnų migla greitai sklaidosi. Ant grindų, įsivyniojęs į šūsnį antklodžių, knarkia pusbrolis Markizas. Jo tėvas vėl visą naktį prašnekėjo su tėčiu ir mama, šnabždėdamiesi apie streikus, protestus ir drakonų ugnį. Markizas vis dažniau atsiduria mano miegamajame ant grindų.

Iš apačios, kur virtuvė, atsklinda puodų ir keptuvių žvangesys; permesdama kojas per lovos kraštą, po truputį suprantu. Vakarieniauti ateis Drakonų kalbotyros akademijos kanclerė. Čia, į mano tėvų namus.

Šį vakarą.

Šitos dienos laukiau kelias savaites – veikiau, mėnesius. Daktarė Rita Holingsvort ateis pas mamą aptarti savosios drakonų dialektų teorijos, o aš turėsiu progą padaryti gerą įspūdį ir – ko beveik nedrįstu tikėtis – gauti vasaros praktiką Akademijos vertimų katedroje.

– Markize! – Paleidžiu pagalvėlę pusbroliui į galvą. – Kelkis. Markizas suniurzgia į pagalvę.

– Vive, dėl Dievo meilės. Maniau, miegosim kiek lenda.

– Yra daug reikalų, – atsakau. – Dešimtą turiu būti knygrišio dirbtuvėse.

Apsivelku chalata ir prieinu prie stalo kambario gale, kur guli gražus šviežutėlis dėstytojo rekomendacinis laiškas. Su trenksmu atsilapojus durims įlekia Ursa, ji jau visiškai apsirengusi. Markizas suniurzgia, kai ji nužirgluoja prie jo ir priglaudžia prie ausies apskritas raudonas lūpytes.

– Pusbroli? – garsiai sušnibžda ji. – Nemiegi?

– Jau nebe, meškute. – Nusijuokiu ir išskečiu į ją rankas. Ji minkšta ir šilta, kvėpia medumi ir pienu. – Kur susiruošei?

– Negaliu sakyti, – atsako Ursa išpūsdama akis. – Į slaptą vietelę.

– Slaptą vietelę? – Markizas atsisėda ir šelmiškai išsišiepia. – Tokias mėgstu labiausiai.

Ursa sukrizena ir leidžia išpainioti jai plaukus, įsivėlusius į apsitrynusią juostą, ant kurios kabo klasės leidimas.

Ursa Plunksnakregždė

5 metai

Antra klasė

Pavartau juostą rankoje ir nusikeikiu.

– Ursa! – sušunku. – Seniai reikėjo paprašyti, kad mama duotų naują. Juk *žinai*, kad leidimo pamesti nevalia.

Paimu savo leidimą, pakabintą ant juodos aksominės juostos, ir užsimaunu jį ant kaklo. Pagalvojus, kad be klasės leidimo Ursa būtų sulaikyta, mane persmelkia baimė. Šiedu žodžiai – *Antra klasė* – lemia, ar šį tą turi, ar neturi nieko.

Sesuo tik susiraukia ir beda pirštu į sieną už mano stalo. Ji nukabinėta iškarpomis: ten kabo įvairūs Markizo piešti drakonų eskizai, mano priėmimo į Londono universitetą raštas ir akvarelinis paveikslas. Įsitempiu pasiruošdama kone kasdien užduodamam Ursos klausimui.

– Kur Sofija?

Nenoromis atsigręžiu į paveikslą, mėgindama nekreipti dėmesio į staiga užplūdusį ilgesį. Į mane žvelgia mano besišypsantis veidas, o šalia jo yra brangiausios seniai turimos draugės veidas.

– Jau sakiau, – aiškinu suėmusi Ursos veidą. – Ji iškeliavo.

Sofijos nemačiau nuo vasaros, nuo tada, kai ji neišlaikė Egzamino ir buvo pažeminta į Trečią klasę. Per kelias savaites jai teko išsižadėti mūsų svajonės kartu lankyti universitetą ir persikraustyti iš šeimos namų Merilboune į prieglaudą Trečios klasės kvartale. Pašiurpstu prisiminusi rezultatų paskelbimo dieną. Bejėgišką Sofijos verksmą – kaip ji susmuko ant žemės tartum bliūkstantis balionas; niūrų jos tėvo veidą, kai šis pasilenkė paskaityti lapo jos rankoje.

Kaltė sukyla it cunamis ir užgniaužia man kvapą.

– Ursa, Sofija dabar priklauso Trečiai klasei, – nervingai dirščiodamas į mane sako Markizas.

Nuplėšiu paveikslą nuo sienos.

– Ursa! – iš laiptų apačios pašaukia mama. – Mieloji, aš laukiu.

Ursa išlekia iš kambario nė nepažvelgusi atgal, o po kelių sekundžių trinkteli lauko durys. Išmetu paveikslą į šiukšliadėžę popieriui, apsivelku nėriniuotą palaidinę ir kelnes iš spintos.

– Gal galiu apsirengt? – sakau Markizui, kol šis nespėjo paminti Sofijos vardo.

Jis linkteli, susirenka daiktus ir išeina iš kambario. Segdamasi priekyje plaukus, nebandau sulaikyti ašarų, jos karštos ir

neišvengiamos. Tada pikta pamirksiu vydamą jas į šalį. Su Sofija pasielsgiau nedovanotinai, bet jau per vėlu ką nors pakeisti. Jau apsisprendžiau – tai buvo bjauru, bet būtina, – o dabar teks susitaikyti su pasekmėmis. Palyginus su tuo, ką tenka išgyventi Sofijai, mano sielvartas tik menkniekis.

Netrukus pasigirsta beldimas. Atidarau duris, Markizas ištiesia man ranką.

– Eime pas knygrišį? – klausia linksmi šypsodamasis.

Jis vilki kupranugario vilnos paltą, juodi plaukai nepriekaištingai sušukuoti. Įsikimbu jam į parankę, nerimas atslūgsta. Diena tęsiasi, artinasi akimirka, kai mano darbų aplankas sužavės Ritą Holingsvort. Pajuntu, kaip užplūsta nekantrumas. Jei vakaras susiklostys pagal planą, dar per žingsnį priartėsiu prie tikslo tapti Vivjena Plunksnakregžde, drakonų kalbų vertėja.

Ficrovijoje tikras knibždėlynas; tvirtai įsikimbu į Markizą, kol šis vinguriuoja tarp gatvės prekeivių, pardavinėjančių saldumynus, ir dėžių, prikrautų niekučių. Daugelis atsigręžia su juo pasisveikinti. Markizas, kurio natūralus žavesys ir sąmojis nuo vaikystės mums suteikdavo įvairiausių privilegijų, yra visų numylėtinis. Būrys barzdotų vyrų tyrinėja antikinių knygų rinkinį, pakėlę akinius grožisi paauksuotais kraštais. Pažįstama bulgarų kalba maloni mano ausims; nuo vieno prekystalio į mane žvelgia eilė nupieštų religinių ikonų.

– „Sukilėliai drakonai sulaikyti Darame“! – šaukia laikraščio pardavėjas. – „Ar Taikos susitarimas gali žlugti“?

Markizas atsisuka paskaityti antraščių, aš prunkšteliu.

– Žlugti? Jis buvo patvirtintas prieš penkiasdešimt metų. Negi keletas sukilėlių galėtų jį sunaikinti?

Taikos susitarimas tarp ministrės pirmininkės Slibinpurvės ir Britanijos drakonų karalienės padeda žmonėms ir drakonomams gyventi santarvėje. Neturėdami jo ir klasinės sistemos, iki šiol susidurtume su gyventojų pertekliumi, benamyste bei

žmonių ir drakonų medžiokle. Nesuprantu, iš kur staiga kilo toks pasipriešinimas.

– Vakar girdėjau pikantišką gandą, – mums einant gatvę į Merilbouną, sako Markizas.

Peržengiu šaligatvyje gilų plyšį, likusį nuo karo po drakono uodegos smūgio.

– Dabartinė Hugo Montekių mergina sakė, kad jos svainis danguje vienu metu matė drakoną ir lėktuvą, skrendančius *vieną šalia kito*.

– Melas. Drakonai ir lėktuvai turi atskirus maršrutus, kad išvengtų susidūrimo, – mintinai cituoju atidarydama knygrišio duris. Viduje šaižiai suskamba varpelis.

– Na, – prabyla Markizas, – galbūt sukilėliai pagaliau pasieks savo. Galbūt jie baigia sužlugdyti Taikos susitarimą, nors mums ir sunku tuo patikėti.

– Jei tavo draugai mano, kad valdžia leis sukilėliams lėkti į dangų, tada jie kvailesni, nei man atrodė, – piktinuosi aš.

– Tu tiesiog pavydi, kad Hugas Montekių susirado naują merginą.

– Liaukis, – susiraukiu aš. – Tas vaikinys tiesiog turėjo man padėti išlaikyti matematiką. Buvo geras mokytojas.

– Net neabejoju, – pamerkia akį Markizas.

Rankinėje pasirašiau monetų, kad sumokėčiau knygrišiui, man kaista žandai. Mano meilės istorijos – net ir netikros – turi likti tokios pat slaptos, kaip ir pusbrolio.

– Kas prakalbo, – tyliai suvapu. – Vaikinių turi tiek, kiek šilkinųjų skarų.

Knygrišys paduoda man aplanką; sumurmu padėkodama. Po brangių odinių viršelių sudėti geriausi mano vertimai; iš pasididžiavimo net perbėga šiuropas.

Dėl kiekvieno vertimo tenka ko nors išsižadėti – ši negailastinga tiesa mane ir sužavėjo. Tarp skirtingų kalbų žodžių

nėra jokių tiesioginių sąsajų, tad joks vertimas negali visiškai perteikti originalo. Ir nors žodžiais iš dalies galima sumažinti atotrūkį tarp kalbų, visada lieka kokia nors neišsakyta gilesnė prasmė; ši paslaptis yra nematoma žmonėms, kurie pasaulį pažįsta vartodami vieną kalbą.

O štai vertėjas yra padaras, kurį neša ne vieni sparnai.

Pasikišu aplanką po pažastimi, išeinu iš dirbtuvės paskui Markizą ir patraukiu link namų pro Londono universitetą. Jau du mėnesius čia studijuojame; aš įstojau anksčiau, prašokusi paskutiniąją klasę. Vis dar pavydžiu Markizui, kad jam leidžiama čia gyventi, nes jis vaikiną, tačiau žinau, jog į kai kuriuos universitetus merginų išvis nepriima.

Visada įžvelk privalumus, patarė dėdė Tomas.

Aš ir įžvelgiu. Londono universitetas, jo saulėtas kiemas, pastatai su smailėmis ir didžiulė biblioteka yra visų mano svajonių išsipildymas.

Svajonės... nuo ryto vis prisimenu žodį drakonų kalba.

Mengkhenyass.

Tai komedietiškas žodis, ši drakonų kalbos atmaina Britanijoje reta – tik tarp pirklių, kursuojančių į Singapūrą. Žinojau jo vertimą į anglų kalbą, bet dabar užkrito.

– Nelėk, – staiga sako Markizas.

Viena gatve, besirangančia iš Ficrovijos, žygiuoja minia žmonių. Pažvelgiu į ženklą, kurį jie praeina plūsdami į aikštę.

KAMDENAS – TREČIOS KLASĖS KVARTALAS

Čia įsikūrusi Sofijos prieglauda.

– Taikos susitarimas nesąžiningas! – sušunka balsas.

Iš pažiūros padrikoje grupelėje yra įsimaišiusių vyrų su šalmais, vilkinčių baltomis uniformomis.

Tai taikos sargybiniai.

Instinktyviai susirandu leidimą, pajuntu, kad Markizas padaro tą patį.

– Išvaduoti Trečią klasę! – visa gerkle sušunka viena moteris. Ji kartu su kitais iškėlusi virš galvos laiko plakatą.

BRITANIJOS
ŽMONIŲ IR DRAKONŲ KOALICIJA
REIKALAUJA PERTVARKOS!

GINTI DEMOKRATIJĄ!

VISUOTINIAI RINKIMAI – NEDELSIANT!

Krūpteliu, kai iš paskos atsivijusi minia parverčia ją ant žemės ir ima trypti.

– Teisingumą drakonams! – šaukia kitas balsas.

Pasirodo daugiau sargybinių, visi laiko sidabrines lazdas; kai iš paskos atlekia kita protestuotojų grupė, atšoku į šalį, vienas skelbimas užkliudo man skruostą. Ištiesiu Markizui ranką, tada abi grupės susilieja ir pasklinda visur po aikštę.

– Eime, – sako Markizas tempdamas mane link namų.

Skubame per grindinį, mano akį patraukia blykstelėjimas. Vos už keleto žingsnių, priešais saulę žiba aukštai iškelta sidabrinė lazda.

– Nuversti Slibinpurvę!

Kai lazda nusileidžia į minią, orą perskrodžia riksmas. Kraujas aptaško man paltą ir aplanko viršelį.

– Oi.

Pasilenkiu; pro mano lūpas prasiveržusį nuostabos šūksnį užgožia moters riksmas. Minia neriasi iš kailio, didėja ir vienas

kitą dengiančių kūnų masė. Pastebėjusi siaubą Markizo veide pasileidžiu bėgti, tada suklumpu ir susivokiu, kad vos neužlipau kažkam ant galvos. Mergina guli ant žemės, jos ilgi susivėlę plaukai kruvini, akys negyvos ir išvirtusios.

Orą perskrodžia šūvis.

– Vive! – suriaumoja Markizas.

Pasileidžiame bėgti, kiek kojos neša. Gatvės prekeiviai išsilaksto, sargybinių automobiliai lekia gatve link mūsų. Matau namus – aukštą baltą pastatą su mėlynomis užuolaidomis. Sunkiai lipu laiptais, pasigirdus antram šūviui suklumpu, po jo seka trečias. Drebančiomis rankomis kišu raktą į spyną, Markizas nekantraudamas bruzda man už nugaros.

– Negaliu...

Įvirstame į priekambarį, Markizas iš paskos užtrenkia lauko duris. Uždususi įsmeigiu akis į perbalusį pusbrolio veidą ir kruvinus batus. Širdis kaip pašėlusi daužosi krūtinėje, mano plaukai permirkę nuo prakaito.

– Kas ten *buvo*? – klausiu.

– Sukilėliai protestuotojai, – atsako Markizas.

Man prieš akis šmėsteli kruvini negyvos merginos plaukai, susiimu už burnos, man suka pilvą. Visada įsivaizdavau, kad sukilėliai yra vieninga politinė partija, turinti savo oficialią būstinę, kurios nariai – įpykę drakonai ir ginkluoti radikalai. Ne vyrai ir moterys, kuriuos kasdien matau einančius per aikštę. Ne paauglės mergaitės.

Pašoku, nes lauko durys atsilapoja ir įsiveržia mama, nešanti ant rankų vaitojančią Ursą.

– Užrakink duris, – pastatydama Ursą, griežtai sako mama. – Ir laikykis atokiau nuo langų.

Padarau, kaip liepta, ir susižvalgau su Markizu, o mama nuvelka Ursai paltą ir nuauna batus.

– Abu atneškit savo batus ir viską, kas dar išsipurvino, – nusiimesdama paltą sako mama. – Ir prižiūrėk savo seserį.

– Nurimk, meškute, – priklaupusi šnibždu Ursai į ausį raminančius žodžius.

Markizas atsistoja ir įdėmiai įsistebeilija pro langą. Po keleto valandų mama bus panaikinusi visus pėdsakus, kad mes netyčia papuolėme į sukilėlių protestą. Mano švarutėliai išlyginti drabužiai kabės spintoje, tarytum nė nebūčiau susidūrusi su sidabrine lazda ar buvusi prie merginos iš Trečios klasės kūno.

Štai dėl ko.

Ši mintis šauna staiga ir nuramina.

Štai dėl ko esu gavusi vos keletą prastų pažymių, tiek pat, kiek baltų randų, linija besidriekiančių ant rankos.

Štai dėl ko pernai už matematikos pamokas leidau Hugui Montekiui pakišti rankas man po suknele.

Štai dėl ko išdaviau geriausią draugę.

Kad išlaikytčiau Egzaminą. Kad tapčiau drakonų kalbų vertėja. Kad niekada nebūčiau pažeminta iki Trečios klasės.

Ursa žagsi glostydama žydrą juostą, įvertą į klasės leidimo pažymėjimą.

– Nori pažaist žaidimą? – imdamas ją už rankos, sako Markizas.

Palaukiu, kol jie dingsta svetainėje, tada paimu nuo grindų savo aplanką. Nušluostau kraują nuo viršelio patenkinta, kad mama nepastebėjo ir neliepė išmesti, ir užklystu į valgomąjį, kur jau stovi paruoštas stalas. Šio vakaro valgį mama paruošė visiškai viena, nes niekada neturėjome virėjo ar tarnaitės. Tada neliktų pinigų korepetitoriams.

Pasidedu aplanką ant kėdės – tamsias žymes ant viršelio laisvai galima palaikyti vandens dėmėmis. Argi jo neužteks, kad Rita Holingsvort apsvarstytų mano kandidatūrą praktikai? Be to, mano rekomendaciniai laiškai, dalykiškos manieros ir

šypsenos, kurių išmokau mokykloje, įtikins ne prasčiau nei Egzamino dieną. *Prisirpęs vaisius, kurį galima skinti*, kaip tądien mane pavadino tėtis. Vis dar nesuprantu, ką jis norėjo pasakyti, bet nuo šiol taip apie save galvoju.

Aš – sodrios spalvos prisirpęs vaisius, žvilgantis iš išorės, bet supuvęs viduje.

*

Skambutis į duris sučirškia septintą, mamai merkiant paskutines gėles į vazą ant stalo. Iš po segtukų iškritusios šviesių plaukų sruogos įrėmina jos veidą, ji padrąsinamai man nusišypso. Mano garbanos tamsios, oda strazdanota, todėl esu visai nepanaši į ją, ir tai manęs visai nestebina. Ji išmintinga, santūri, kantri. O aš nerimastinga karštakošė ir savanaudė.

Tėtis pakšteli jai į žandą ir demonstratyviai ištraukia iš už nugaros du butelius vyno.

– Man regis, tarėmės dėl vieno butelio, – sako mama.

– Taip, – atsako tėtis, – bet kad jau mūsų vakarienę papuoš tokia prakilni viešnia, nutariau, kad gali prireikti daugiau.

Dėdė Tomas suniurzga kėdėje. Tėtis pradėjo gerti belaukdamas mano Egzamino rezultatų ir nesiliovė.

– Duokš, – sako dėdė Tomas imdamas „Merlot“ butelius.

Su pokštelėjimu atidaręs pastato juos prie židinio, kad vynas nusistovėtų. Tėtis palinksta prie mamos, mosteli į jos mokslinius tyrimus, sudėtus ant židinio atbrailos, ir sušnibžda:

– Neskubėk iškart atskleisti visų kortų.

Šiek tiek išmanau mamos tyrimus, todėl supratau, kad šis vakaras svarbus. Ji mano, kad kiekvieną drakonų kalbą galima skaidyti į dialektus, kalbos atmainas, būdingas tai grupei ar vietai. Mama sako, kad, įrodžius šių dialektų egzistavimą ir kultūrinę svarbą, visuomenė prisimins, kas sieja žmones

ir drakonus. Tačiau Akademija tvirtina, kad drakonai gyvena pernelyg atsiskyrėliškai, todėl jų kalbos negalėjo paplisti ir labiau patobulėti.

Valgomajame šviesu ir šilta, stalas padengtas geriausiais mamos rožiniais kiniško porceliano indais. Visos sienos nukabinėtos knygų lentynomis ir paveikslais, ant šežlongo miega mūsų balta pūkuota katytė Mina. Šiame kambaryje tėvai kas vakarą naktinėja su dėde Tomu. Iš pradžių maniau, kad kalbasi apie darbą, bet dėdė Tomas nėra antropologas, kaip mama ir tėtis. Jie kalbasi apie pasipriešinimą – apie dar vieno karo grėsmę. Praėjusį vakarą eidama gulti nugirdau jų pokalbį.

Už coup d'état baudžiama mirtimi.*

– Daktare Holingsvort! – sušunka mama. – Sveika atvykusi į mūsų namus!

Visi atsisukame pažiūrėti į smulkutę žilaplaukę moterį, atlydėtą į kambarį. Jos oda įdegusi ir nugairinta vėjo, akių kampučiuose įsirėžusios raukšlės. Vienoje rankoje ji laiko ilgą cigaretės kandiklį, kitoje – portfelį. Ant pirštų žiba žiedai; Ursa godžiai įsistebeilija į juos.

– Labai gera būti čia, – paduodama Markizui paltą, sako daktarė Holingsvort.

Jis kilsteli antakį, o aš atsakau piktu žvilgsniu, ragindama mandagiai bendrauti su moterimi, galinčia nulemti mano ateitį.

– Daktare Plunksnakregždi, daktare Plunksnakregžde, ar girdėjote apie šią popietę įvykusią sukilėlių demonstraciją? – kreipiasi daktarė Holingsvort, kai tėtis palydi ją atsisėsti. – Tokie žiaurūs neramumai ir dar prie pat namų.

– Mums pasisekė, kad pavyko saugiai prabūti namie, – mesdama į mane įspėjamą žvilgsnį, suskuba atsakyti mama. – Daktare Holingsvort, gal taurę vyno?

* Valstybinis perversmas (pranc.).